

**Χαιρετισμός ΥΕΚΑ στο Συνέδριο της ΟΕΒ «Το μέλλον του
Συνταξιοδοτικού Συστήματος και των Ταμείων Προνοίας στην
Κύπρο» και 1^η έκθεση «Cyprus Pension Exhibition»
7 Απριλίου 2022 - 9.30 -15.30 – Χώρος Διεθνούς Κρατικής
Έκθεσης**

Ευχαριστώ για την πρόσκληση να χαιρετίσω το σημερινό Συνέδριο της ΟΕΒ με τίτλο « Το Μέλλον του Συνταξιοδοτικού Συστήματος και των Ταμείων Προνοίας στην Κύπρο «καθώς επίσης και την 1^η Έκθεση «Cyprus Pension Exhibition».

Ενώ ο ρόλος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων παραμένει σημαντικός, ως ο πρώτος και βασικός πυλώνας για συνταξιοδοτικές παροχές, οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές συνιστούν ένα σημαντικό συνταξιοδοτικό συμπλήρωμα, το οποίο αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν ληφθούν υπόψη οι πιέσεις που δέχονται τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης τόσο στο εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Η αύξηση του προσδόκιμου ζωής κατά τις τελευταίες δεκαετίες σε συνδυασμό με την υπογεννητικότητα έχουν ως αποτέλεσμα τη γήρανση του πληθυσμού ειδικότερα στην Ευρώπη. Σήμερα οι συντάξεις αποτελούν το κύριο εισόδημα για το 25% του πληθυσμού της Ευρώπης ενώ μεταξύ 2023 και 2060, το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό προβλέπεται να μειωθεί κατά 8,2%. Αυτό το συρρικνούμενο εργατικό δυναμικό θα αναμένεται να «χρηματοδοτήσει» τις συντάξεις για την ταχέως αναπτυσσόμενη ομάδα συνταξιούχων βάζοντας πίεση στη βιωσιμότητα και την επάρκεια των συνταξιοδοτικών συστημάτων.¹

Είναι για αυτό τον λόγο που στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου η διασφάλιση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των συνταξιοδοτικών συστημάτων θεωρείται πάντα επίκαιρο θέμα και συμπεριλαμβάνεται στις συστάσεις πολλών Κρατών Μελών. Θα πρέπει να υπογραμμίσω ότι σημαντικό ρόλο στις εργασίες του Ευρωπαϊκού εξαμήνου διαδραματίζουν οι οργανώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων οι απόψεις των οποίων λαμβάνονται υπόψη κατά την καθιερωμένη διαβούλευση στα πλαίσια της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας και της Επιτροπής Απασχόλησης.

¹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε βάθος ανάλυση: «Δημογραφική προοπτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2019».

Για την Κύπρο και ειδικότερα για το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η διασφάλιση της μακρόχρονης βιωσιμότητας του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων έτσι που να ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις που δημιουργούν η γήρανση του πληθυσμού και η υπογεννητικότητα όσο και η διασφάλιση και διατήρηση της επάρκειας των ωφελημάτων που παρέχει το Σχέδιο αποτελεί πρώτη προτεραιότητα.

Στα πλαίσια αυτά και κατόπιν διάλογου με όλους τους κοινωνικούς εταίρους, έχει υιοθετηθεί δέσμη μέτρων με στόχο την διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνονται η σταδιακή αύξηση του ύψους των εισφορών και η επιβολή αναλογιστικής αναπροσαρμογής στο ύψος της σύνταξης σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος επιλέξει να την λάβει από τη συμπλήρωση του 63ου έτους της ηλικίας του ενώ προβλέπεται και η αυτόματη ρύθμιση της ηλικίας συνταξιοδότησης κάθε 5 έτη σε συνάρτηση με τις αλλαγές στο προσδόκιμο ζωής.

Η διεξαγωγή αναλογιστικής μελέτης κάθε τρία χρόνια η οποία προνοείται από τη σχετική νομοθεσία αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την αξιολόγηση του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κυρίως της διασφάλισης της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη με έτος αναφοράς το 2017 η βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων διασφαλίζεται μέχρι το 2080.

Πέραν από την επίτευξη του στόχου της βιωσιμότητας κύριο μέλημα μας είναι και η διασφάλιση της επάρκειας των συνταξιοδοτικών παροχών και για αυτό πάντοτε κατά τον σχεδιασμό μέτρων πολιτικής ιδιαίτερη σημασία δίνεται και στην πτυχή αυτή.

Το ύψος των συντάξεων αναθεωρείται κάθε χρόνο ανάλογα με το ύψος των ασφαλιστέων αποδοχών και του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ενώ έχουν υιοθετηθεί νέες πολιτικές για εκσυγχρονισμό των συνταξιοδοτικών παροχών όπως η επέκταση καταβολής σύνταξης χρείας και στους άντρες και η κάλυψη των ατόμων με θαλασσαιμία από μικρότερη ηλικία.

Πέραν του πρώτου πυλώνα συντάξεων σημαντικό ρόλο στην επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος αποτελεί και ο δεύτερος πυλώνας των συντάξεων, δηλαδή των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών σχεδίων καθώς και των ταμείων προνοίας.

Ο θεσμός των Ταμείων Προνοίας, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες κατακτήσεις των εργαζομένων στην Κύπρο, καθώς συνεισφέρουν στη διασφάλιση του συνταξιοδοτικού μέλλοντος κάθε εργαζόμενου.

Στην πλειοψηφία τους οι συλλογικές συμβάσεις Εργασίας, τόσο επιχειρησιακές όσο και κλαδικές, προνοούν για λειτουργία Ταμείου Προνοίας, στο οποίο συνεισφέρουν οι εργοδότες και οι εργοδοτούμενοι και ταυτόχρονα υπάρχουν και πολλές ιδιωτικές εταιρείες ή επιχειρήσεις οι οποίες προσφέρουν επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σχέδιο στους εργοδοτούμενους τους μέσω των συμβολαίων εργοδότησης.

Το σημαντικότερο μέτρο, σε σχέση με την περαιτέρω προστασία των ταμείων προνοίας και συντάξεων, ήταν η μεταφορά στην εθνική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Οδηγίας, στις αρχές του 2020. Με τον νέο Νόμο εισάγεται ένα αυστηρότερο πλαίσιο για την διακυβέρνηση, από μέρους των Διαχειριστικών Επιτροπών, και για την εποπτεία των δραστηριοτήτων από μέρους του Εφόρου των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών («ΙΕΣΠ»).

Πέραν της βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου, γίνονται προσπάθειες και για ενίσχυση του Εφόρου ΙΕΣΠ με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και εμπειρογνώμονες, με ειδική τεχνογνωσία στα θέματα της εποπτείας, ώστε να προστατευθούν τα ίδια τα Ταμεία Προνοίας και τα μέλη τους ακόμη περισσότερο.

Καταλήγοντας θα ήθελα να επαναλάβω τη δέσμευση του Υπουργείου για ένα αποτελεσματικό συνταξιοδοτικό σύστημα που να παρέχει στους ασφαλισμένους επαρκείς συνταξιοδοτικές παροχές, ώστε να διασφαλίζεται ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο σε όλους τους συνταξιούχους.

Αναμφισβήτητα οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με σφαιρική προσέγγιση. Για το σκοπό αυτό προωθείται η διενέργεια ολοκληρωμένης μελέτης για το συνταξιοδοτικό σύστημα η οποία πέραν από τις συντάξεις που λαμβάνονται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα λάβει υπόψη και άλλες παραμέτρους όπως μεταξύ άλλων την κοινωνική σύνταξη και το επίδομα συνταξιούχου με χαμηλά εισοδήματα.

Για τον σκοπό αυτό έχει περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σχετικά projects με ποσά ύψους 10 εκ.